

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

18.1.2011

B7-0047/2011

PROJEKT REZOLUCJI

zamykającej debatę na temat oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej / Wysokiej Przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa

zgodnie z art. 110 ust. 2 Regulaminu

w sprawie sytuacji na Białorusi

Kristiina Ojuland, Marietje Schaake, Leonidas Donskis, Johannes Cornelis van Baalen, Alexander Graf Lambsdorff, Gerben-Jan Gerbrandy
w imieniu grupy politycznej ALDE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji na Białorusi

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie sytuacji na Białorusi, szczególnie rezolucję z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie Białorusi,
 - uwzględniając decyzję Rady 2010/639/WPZiB z dnia 25 października 2010 r. dotyczącą środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym urzędnikom z Białorusi, która zarówno rozszerza środki ograniczające, jak i przedłuża zawieszenie ich stosowania do 31 października 2011 r.,
 - uwzględniając konkluzje Rady ds. Stosunków Zewnętrznych z dnia 25 października 2010 r.,
 - uwzględniając oświadczenie w sprawie wstępnych ustaleń i wniosków z wyborów prezydenckich na Białorusi, wydane w dniu 20 grudnia 2010 r. przez Biuro OBWE ds. Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (OBWE/ODIHR) oraz Zgromadzenie Parlamentarne OBWE,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 grudnia 2008 r. w sprawie partnerstwa wschodniego (COM(2008) 823),
 - uwzględniając deklarację w sprawie partnerstwa wschodniego wydaną przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniach 19-20 marca 2009 r. oraz wspólną deklarację ze szczytu partnerstwa wschodniego w Pradze z dnia 7 maja 2009 r.,
 - uwzględniając oświadczenie Komisji z dnia 21 listopada 2006 r. o gotowości Unii Europejskiej do wznowienia stosunków z Białorusią i ludnością białoruską w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa,
 - uwzględniając art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Białoruś jest krajem europejskim oraz ważnym sąsiadem UE, a Białorusini wykazują silne europejskie dążenia,
- B. mając na uwadze, że w praskiej deklaracji ze szczytu partnerstwa wschodniego potwierdzono zobowiązanie, m.in. ze strony Białorusi, do przestrzegania zasad prawa międzynarodowego i podstawowych wartości, takich jak demokracja, praworządność oraz poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności,
- C. mając na uwadze, że Rada wielokrotnie wzywała władze Białorusi do zapewnienia, że wybory zostaną przeprowadzone zgodnie z międzynarodowymi normami demokracji oraz ze zobowiązaniami Białorusi wobec OBWE i ONZ,
- D. mając na uwadze, że Rada była gotowa dalej zacieśniać stosunki z Białorusią, a nawet

podnieść jej status umowny, gdyby na Białorusi poczyniono wymierne postępy w dziedzinie poszanowania praw człowieka i praworządności,

- E. mając na uwadze, że Rada zawiesiła w 2008 r. stosowanie wobec niektórych urzędników białoruskich, w tym wobec prezydenta Łukaszenki, ograniczeń dotyczących wjazdu do UE,
- F. mając na uwadze, że według oświadczenia w sprawie wstępnych ustaleń i wniosków z wyborów prezydenckich na Białorusi, wydanego przez Zgromadzenie Parlamentarne OBWE i OBWE/ODIHR, w czasie wyborów prezydenckich nie wypełniono zobowiązań podjętych na forum OBWE,
- G. mając na uwadze, że rozpędzenie przez policję demonstracji w dniu 19 grudnia 2010 r. oraz dalsze działania organów ścigania wobec demokratycznej opozycji, wolnych mediów i działaczy społeczeństwa obywatelskiego zostały potępione przez przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, wysoką przedstawiciel UE oraz sekretarza generalnego ONZ,
 - 1. uznaje porażkę wcześniejszej polityki Unii Europejskiej, polegającej na „zbliżeniu” z Białorusią; ponownie wyraża głębokie poruszenie powyborczą sytuacją na Białorusi i podkreśla, że wadliwie przeprowadzone głosowanie, a zwłaszcza powyborcze akty przemocy i zatrzymania sprawiły, że stosunki między UE a Białorusią znalazły się na rozdrożu;
 - 2. uważa, że w obecnych okolicznościach potencjalne cele UE w stosunkach z Białorusią należy opracować w kontekście konieczności zmiany reżimu odzwierciedlającej głosy obywateli wyrażone w wolnych i uczciwych wyborach;
 - 3. w tym kontekście wzywa białoruskie władze do opracowania jasnego programu demokratycznych reform, które doprowadzą do powtórnych – wolnych i uczciwych – wyborów prezydenckich przy wsparciu ze strony instytucji międzynarodowych;
 - 4. potępia brutalną reakcję milicji i służb KGB wobec demonstrantów w dniu wyborów, a w szczególności wyraża oburzenie brutalną napaścią na Uładzimira Niaklajeu, gdyż są to przykłady poważnego naruszenia podstawowych zasad demokracji, takich jak wolność zgromadzeń i wolność słowa, a także praw człowieka;
 - 5. potępia władze Białorusi za niezapewnienie zatrzymanym nieograniczonego dostępu do pomocy prawnej, a przede wszystkim do opieki medycznej; podkreśla z naciskiem, że zatrzymani wymagający natychmiastowej lub długoterminowej opieki medycznej muszą otrzymać odpowiednią pomoc i opiekę lekarską;
 - 6. potępia aresztowanie i zatrzymanie siedmiu z dziewięciu alternatywnych kandydatów na prezydenta i ponad 700 demonstrantów;
 - 7. wyraża głębokie zaniepokojenie wszczęciem przez białoruskie władze postępowań karnych wobec kandydatów na prezydenta, przywódców demokratycznej opozycji oraz licznych działaczy społeczeństwa obywatelskiego, dziennikarzy, nauczycieli i studentów; jest szczególnie zaniepokojony próbami objęcia przez białoruskie władze kurateli nad Daniłą Sannikauem, trzyletnim synem kandydata na prezydenta Andreja Sannikawa i

dziennikarki śledczej Iryny Chalip: oboje przebywają w areszcie od wyborów z dnia 19 grudnia;

8. żąda natychmiastowego i bezwarunkowego zwolnienia wszystkich zatrzymanych w dniu wyborów i po wyborach, a także osoby uznanej przez Amnesty International za więźnia sumienia (Mikołaj Autuchowicz);
9. potępia represje i prześladowania działaczy społeczeństwa obywatelskiego, które nastąpiły po wyborach, w tym masowe rewizje w prywatnych mieszkaniach oraz biurach mediów i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, a także wydalenia z uczelni i zwolnienia z pracy;
10. potępia zablokowanie licznych ważnych stron internetowych w dniu wyborów na Białorusi, w tym stron sieci społecznościowych i opozycji;
11. ubolewa nad decyzją białoruskich władz o wypowiedzeniu mandatu biura OBWE w Mińsku; zachęca białoruskie władze do ponownego rozważenia tej decyzji i do zapewnienia przestrzegania zobowiązań podjętych wobec OBWE;
12. wzywa Radę, Komisję i wysoką przedstawiciel UE do dokonania przeglądu polityki UE wobec Białorusi; podkreśla, że kierunek europejskiej polityki sąsiedztwa i pomocy dla Białorusi powinien ulec zmianie, by zapewnić odpowiednie wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego; ponownie wskazuje na znaczenie skutecznego korzystania z europejskiego instrumentu na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka;
13. w tym kontekście wzywa Radę, Komisję i wysoką przedstawiciel UE oraz na państwa członkowskie, by wspierały demokrację na Białorusi, zwiększając pomoc finansową dla niezależnych mediów i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, a także liczbę stypendiów dla studentów z Białorusi;
14. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę zorganizowania w Warszawie i Wilnie konferencji darczyńców pod hasłem solidarności z Białorusią i oczekuje, że Unia Europejska wniesie w nią istotny wkład; podkreśla, że potrzebne są szczególne środki wsparcia dla zatrzymanych i ich rodzin oraz dla osób zagrożonych represjami na Białorusi;
15. zdecydowanie wzywa Komisję do zwiększenia wsparcia finansowego dla Europejskiego Uniwersytetu Humanistycznego (EHU) działającego w Wilnie (Litwa), który jest gotowy przyjąć studentów wydalonych z uczelni białoruskich w następstwie brutalnej rozprawy z demonstrantami po wyborach prezydenckich na Białorusi, w dniach 19 i 20 grudnia 2010 r.;
16. apeluje do Komisji Europejskiej o wstrzymanie obecnej współpracy z białoruskimi mediami państwowymi oraz o zaprzestanie udzielania im pomocy;
17. zachęca Komisję Europejską do wystąpienia z inicjatywą zbadania możliwości utworzenia specjalnego mechanizmu wsparcia w formie skutecznej i bezpośredniej pomocy finansowej i technicznej dla społeczeństwa obywatelskiego, niezależnych mediów i demokratycznych organizacji politycznych na Białorusi; w tym kontekście wzywa Komisję do opracowania mechanizmu rejestracji organizacji pozarządowych, którym

odmówiono zarejestrowania na Białorusi z przyczyn politycznych, by umożliwić im korzystanie z programów UE;

18. wzywa do utworzenia ogólnoeuropejskiego forum dla Białorusi, struktury służącej wspieraniu demokratycznych reform na Białorusi i obejmującej demokratyczną opozycję, organizacje pozarządowe, niezależne media i ich partnerów w UE;
19. wzywa Radę, Komisję i wysoką przedstawiciel UE do niezwłocznego ponownego zastosowania zakazu wydawania wiz białoruskim przywódcom oraz do rozszerzenia go na listę osób bezpośrednio zaangażowanych w represje z dnia 19 grudnia oraz członków ich najbliższych rodzin;
20. wzywa Komisję, Radę i wysoką przedstawiciel UE do wstrzymania wizyt wysokiego szczebla oraz udziału Białorusi w partnerstwie wschodnim i innych programach UE, a także do zamrożenia wspólnego planu przejściowego;
21. wzywa Radę, aby rozważyła wprowadzenie dotkliwych i ukierunkowanych sankcji gospodarczych wobec białoruskich przedsiębiorstw państwowych do czasu bezwarunkowego zwolnienia wszystkich więźniów politycznych;
22. wzywa Komisję, Radę i wysoką przedstawiciel UE do bardziej wyłożonej pracy nad wytycznymi dotyczącymi negocjacji w sprawie umów o ułatwieniach wizowych i readmisji (z wyłączeniem paszportów dyplomatycznych) w celu zacieśnienia kontaktów międzyludzkich;
23. wyraża pogląd, że wydarzenia sportowe, takie jak mistrzostwa świata w hokeju na lodzie w 2014 r., nie powinny odbywać się na Białorusi, dopóki w tym kraju przetrzymywani będą więźniowie polityczni;
24. wzywa partnerów Unii Europejskiej do połączenia wysiłków o utworzenie międzynarodowej komisji mającej przeprowadzić obiektywne i szczegółowe dochodzenie w sprawie wydarzeń z 19 i 20 grudnia 2010 r.;
25. wyraża ubolewanie z powodu zmiany stanowiska Federacji Rosyjskiej, która uznała wybory, a represje określiła jako „sprawę wewnętrzną”; podkreśla potencjalną rolę sąsiadów Białorusi i Unii Europejskiej w normalizowaniu sytuacji i zachęcaniu do natychmiastowego bezwarunkowego zwolnienia wszystkich więźniów politycznych;
26. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi państw członkowskich oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Białorusi, a także Zgromadzeniom Parlamentarnym Rady Europy i OBWE.